

I. **PLACAAT** van zyne Excellentie, den Heere Prince van Orange &c. en de Raden 's Konings in den Hove van Utrecht, rakende het exerceeren van het ambacht van de Ketelrie ten platten Lande, in dato den 31 July MDLXXIX. en gerenoveert by de Heeren Gedeputeerden van de Ed. Mog. Heeren Staten 's Lands van Utrecht, in dato den 9 Juny MDCVIII.

(1) **D**ie Prince van Oraignen, Grave van Nassau &c. Stadhouder, Præsident ende Raiden 's Koninks in den Hove van Utrecht. Alzoo die gemeen geswoeren Ambagtslyuden van den ambagte van Ketelrie van de Stad, Steden ende Landen voorsz., ons by requeste verthoont ende te kennen gegeven hebben, hoe dat dagelyks verscheide personen ende gefellen uytten Landen van Ludyk, Geldre, Brabant, Vlaanderen en Henegouwen kommen, zoo op den platten Landen, als binnen die voorsz. Stad, ende Steden, exercerende ende gebruykende het ambagt van Ketelrie, zonder dat sy zyn Vrymeysters, ofte in de voorschrevene Landen ende Steden van Utrecht haar leerjaren volbragt hebben, alles tot grooten agterdeele ende præjuditie van den voorn. Supplianten, die daar deure sonder eenige neeringe sitten, ende ook henlyuden niet wel buyten die Stad op den platten Lande met haar ketelen ende handwerk zouden derven transporteren, duer vreesse van door de voorsz. uytheemse gefellen qualyk getraecteert te worden, daar nogtans zy Supplianten (die geduerende den troublen vericheyde contributien ende andere lasten hebben moeten supporteren, als zy ook nog dagelycks doende zyn) in haar neringe ende handwerk wel behoeren geprefereert te zyn voor den voorsz. uytheemse gefellen, geen Vrymeysters zynde, en haar in den voorsz. Lande van Utrecht dragende als vagabonden; verzoekende die

voorn. Supplianten daar inne by ons behoerlik voorsien ende geremedieert te worden. Soo is 't, dat wy omme redenen voorsz. geordonneert ende gestatueert hebben, ordonneren ende statueren by desen, dat voortaan geen Ketelaars, ofte die hen mitten selven ambagte generende zyn, op den platten Lande ende binnen die Steden van Utrecht zullen moegen verkeren, omme eenige neringe te fouken ende haar ambagt te exerceren, 't zy met kisten, zacken, corven, ofte andersins, ten ware dat die geene, die hen alzoo willen generen, borgers, ofte giltbroeders waren van de Stad, ofte Steden van Utrecht voorsz. en haar ambagt by een vryen Meester drie jaren geleerd, voldaan, ende daar van certificatie, of ander bescheyt by hen hadden, op het verbueren t' elken reyse van de ketelen, ende waren, die by den selven ketelaars bevonden zullen worden, ende daar en boven nog ses Karoli gulden, tot behoef (2) van de Kon. Majt., den Officier, ende den aanbrenger, elks een derden-deel. (3) Des t' eenen oirconde hebben wy 't segel van Justitie van den voorsz. Hove hier op doen drukken, in forme van Placate binnen Utrecht den lesten July 1579. Onder stond geschreven, by myn Heeren, die Stadhouder, Præsident ende Raden 's Koninx te Utrecht, ende was onderteykent, A. van der Burch. Ende besegelt mit een root opgedrukt zegel in forme van Placate.

(1) *Het begin van het Placaat van den 9 July 1608. luyd aldus.* Maurits Prince van Orange, Grave van Nassau, Mœurs &c. Marquis van der Veere &c. Stadhouder, mitsgaders die Gedeputeerden van de Staten 's Lands van Utrecht. Alsoo &c.

(2) *Het voorsz. Placaat heeft hier, tot behoef van de Heerlykheyd van desen Lande.*

(3) *Het slot van het voorsz. Placaat luyd aldus.* Des t' eenen oirconde hebben wy het segel van de voorn. Staten hier op doen drukken in forme van Placate, binnen Utrecht den 9 Juny 1608. Onder stond geschreven, ter Ordonnantie van myne voorn. Heeren die Gedeputeerden, en was onderteekent, G. de Ledenberch. En besegelt met een opgedrukt zegel van rooden wasse. Onder stond gerelateert aldus. Gepubliceert van den Stadhuyse alhier binnen Utrecht met assistentie van Jacob Merling, Subst. Schout, en eenige andere van de Magistraat ende Gerechte aldaar, na voorgaande kloeklydinge, voor den gemeene volke, huyden den 21 Juny 1608. By my Deurwaarder 's Hoofts van Utrecht, onderteykent, C. van Mynden.

II. **RENOVATIE** en *Amplatie* van de voorsz. Heeren Gedeputeerden, van het voorsz. Placaat, in dato den 23 Febr. MDCXXXII.

Frederick Hendrick, by der gratie Gods, Prince van Orange, Grave van Nassau, Mœurs, Buuren, Marquis van der Veere en Vliissingen, Heere en Baron van Breda, Dieft, &c. mitsgaders die Gedeputeerden van de Staten 's Lands van Utrecht, allen den geenen, die desen sullen sien, of hooren lesen, salut. Doen te weten, alsoo de Dekens, gemeene Gildebroeders, ende Meesters van de Koperflagers ambachte van de Stad en Steden 's Lands van Utrecht, ons by requeste verthoont en te kennen gegeven hebben, hoe dat niet tegenstaande onsen voorgaande Placate in dato den 21 Junii 1608, zy Supplianten bevonden, dat veele verscheide uytheemfiche personen en gefellen, ook uyt vyands Landen, soo ten platten Lande, als binnen de kleyne Steden en Vryheyd van Utrecht, exerceerden en gebruykten haarlyuder ambacht, sonder dat zy vrye Meesters waren, ofte in de Stad, Steden, ofte Lande voorschreve hare leerjaren volbracht, ende de proeve daar toe staande binnen Utrecht, ofte Amersfoort gedaan

hadden, tot infractie van het voorsz. Gilde ende neeringe, ende sommige ook alleen tot illufie van den voorsz. Placate, het borgerfchap in een van de kleyne Steden koopende, sonder haar met hunne familie aldaar neder te slaan, en alle voorvallende lasten nefens andere borgers te supporteeren: welke vagabonden men ook bevind het gestolen tin en koperwerck te koopen, en daar onder beedelaars, dieven, ende spionnen schuylen. Omme waar inne te voorsien, en dat die van de Stad Utrecht en Amersfoort, niet van erger conditie, ende meer mochten zyn beswaart, dan die van de andere Steden, ofte platten Lande, en hare neeringe niet en mochte werden gediverteert, en de weg van illufie van onsen voorsz. Placate behoorde te werden afgesneden; versochten mitsdien de voorsz. Supplianten leer ootmoedelyk vernieuwing en amplatie van den voorsz. Placate. Soo is 't, dat wy om goede redenen voorsz. geordonneert ende gestatueert hebben, ordonneeren en statueren by desen, dat voortaan geen Ketelaars, ofte ymand anders hem

Ffff

fal